

ПИТАННЯ ДЛЯ ІСПИТУ «ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА» (факультет правосуддя)

1. Загальна характеристика сучасної європейської системи захисту прав людини: договірні та інституційні аспекти.
2. Взаємодія Ради Європи та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини. Проблема приєднання ЄС до Конвенції.
3. Конвенція як міжнародний договір у сфері захисту прав людини: особливості правової природи.
4. Структура Конвенції . Протоколи до Конвенції.
5. Значення практики Європейської комісії з прав людини та Європейського суду з прав людини .
6. Каталог прав людини, що захищаються Конвенцією
7. Імплементация Конвенції в національний правопорядок: загальна характеристика . Місце Конвенції у правовій системі України.
8. Принципи субсидіарності та розсуду держави як базові засади контрольного механізму Конвенції.
9. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.
10. Склад та організаційна структура Європейського Суду з прав людини. Компетенція: суддів, які засідають одноособово; комітетів із трьох суддів; палати із семи суддів; Великої палати.
11. Умови прийнятності індивідуальної зяви: процесуальні , змістовні (по суті) , юрисдикційні критерії .
12. Процедура розгляду індивідуальної заяви Європейським судом з прав людини.
13. Види рішень Європейського суду з прав людини. Пілотні рішення ЄСПЛ
14. Тлумачення Конвенції Європейським судом з прав людини: загальна характеристика.
15. Еволюційне тлумачення положень Конвенції Європейським судом з прав людини..
16. Автономне тлумачення положень Конвенції Європейським судом з прав людини. Принцип “розсуду держави”.
17. Принцип ефективного тлумачення положень Конвенції Європейським судом з прав людини.
18. Концепція “позитивних” зобов’язань держави.
19. Загальна характеристика виконання рішень Європейського суду з прав людини.
20. Правова природа рішень Європейського суду з прав людини .
21. Нагляд за виконанням рішень Європейського суду з прав людини з боку Комітету Міністрів Ради Європи відповідно до ст. 46 Конвенції.
22. Заходи індивідуального характеру, що вживаються на виконання рішення Європейського суду з прав людини.
23. Заходи загального характеру, що вживаються на виконання рішення Європейського суду з прав людини.

24. Повноваження Урядового уповноваженого у процесі виконання рішень ЄСПЛ.
25. Застосування судами України Конвенції та практики Європейського суду з прав людини як джерела права.
26. Зміст права на життя.
27. Позитивні та негативні обов'язки держави по забезпеченню права на життя.
28. Обмеження права на життя згідно п.2 ст.2 Конвенції. Особливості застосування ст.2 в умовах надзвичайного стану.
29. Питання смертної кари (ст.2 та ст 15 Конвенції ; Протоколи № 6 та № 13 до ЄКПЛ.)
30. Тлумачення ЄСПЛ понять «катування», «нелюдське поводження», «принижуюче гідність поводження чи покарання».
31. Негативні та позитивні зобов'язання держави відповідно до ст.3 Конвенції.
32. Матеріально-правова та процесуальна складові заборони катувань.
33. Зміст та сфера застосування ст. 4 Конвенції.
34. Поняття «рабство» та «підневільний стан». Сучасні форми рабства та підневільного стану.
35. Поняття «примусова чи обов'язкова праця». Випадки , в яких відсутні ознаки примусової чи обов'язкової праці.
36. Негативні та позитивні зобов'язання держави відповідно до ст.4 Конвенції.
37. Зміст та сфера дії права на свободу та особисту недоторканність (ст. 5 Конвенції, ст. 1 Протоколу № 4).
38. Позитивні та негативні зобов'язання держав щодо забезпечення права на свободу та особисту недоторканність.
39. Кримінально-правові та цивільно-правові підстави позбавлення волі. Вимоги до правомірного позбавлення свободи та особистої недоторканності у практиці ЄСПЛ.
40. Гарантії права людини на свободу і особисту недоторканність. Право на відшкодування згідно з п. 5 ст. 5 Конвенції.
41. Сфера застосування ст. 6 Конвенції. Особливості тлумачення ЄСПЛ понять «кримінальне обвинувачення» та «спір щодо встановлення прав та обов'язків цивільного характеру».
42. Тлумачення ЄСПЛ поняття «суд».
43. Право на доступ до суду. Поняття легітимних обмежень доступу до суду.
44. Загальна характеристика справедливого судового розгляду (ст . 6 Конвенції).
45. Поняття розумного строку судового розгляду. Критерії та принципи визначення розумності строку.
46. Процедурні гарантії прав обвинуваченого згідно з п. 3 ст. 6 Конвенції.
47. Позитивні зобов'язання держави відповідно до ст. 6 Конвенції.
48. Співвідношення права на справедливий суд із правом на ефективний засіб юридичного захисту (ст. 13 Конвенції).
49. Виконання судових рішень як складова права на справедливий суд.

50. Сфера застосування ст. 8 Конвенції. Особливості тлумачення ЄСПЛ понять «приватне життя», «сімейне життя», «житло», «кореспонденція».
51. Позитивні та негативні зобов'язання держав щодо ст. 8 Конвенції.
52. Умови правомірності втручання у права, що захищаються відповідно до ст. 8 Конвенції.
53. Сфера застосування ст. 10 Конвенції. Особливості тлумачення ЄСПЛ понять «погляди», «інформація та ідеї».
54. Форми обмеження свободи вираження поглядів.
55. Особливості захисту прав журналістів та ЗМІ відповідно до ст. 10 Конвенції.
56. Умови правомірності обмеження свободи вираження поглядів.
57. Зміст права на свободу думки, совісті і релігії (ст. 9 Конвенції)
58. Поняття «релігія» в контексті свободи думки, совісті і релігії.
59. Дозволені обмеження права на свободу віросповідання (критерії правомірності).
60. Зміст права на свободу мирних зібрань (ст. 11 ЄКПЛ)
61. Обґрунтованість (допустимість) втручання у право на свободу мирних зібрань.
62. Зміст права на свободу об'єднань. Сфера дії права на свободу об'єднань. Негативний аспект права на свободу об'єднань.
63. Правомірність втручання держави у реалізацію права на свободу об'єднань.
64. Еволюція антидискримінаційних стандартів Конвенції. Особливості заборони дискримінації відповідно до ст. 14 та Протоколу №12 до Конвенції.
65. Визначення дискримінації. Поняття захищеної ознаки. Пряма дискримінація. Непряма дискримінація.
66. Позитивні зобов'язання держави у сфері протидії дискримінації.
67. Захист власності як елемент конвенційної системи захисту прав людини.
68. Автономність тлумачення поняття «майно» (ст. 1 Першого Протоколу)
69. Критерії допустимості втручання у право власності.
70. Принцип пропорційності та балансу інтересів у ситуаціях позбавлення майна.
71. Контроль держави за використанням майна відповідно до спільних інтересів.
72. Зміст і сфера застосування ст. 3 Першого протоколу до Конвенції. Основні складові права на вільні вибори.
73. Зміст права на шлюб і створення сім'ї (ст. 12) за Конвенцією і правовими позиціями ЄСПЛ. Рівноправність кожного з подружжя (ст. 5 Протоколу № 7).
74. Право на освіту (ст. 2 Протоколу № 1): зміст та сфера дії. Зобов'язання держави щодо забезпечення права на освіту.
75. Свобода пересування (ст. 2 Протоколу № 4).